

Джерела та література

1. *Мікробіологія* для народного господарства і медицини : матеріали Першого з'їзду укр. мікробіол. т-ва, [3–5 берез. 1965 р.]. – К. : Наук. думка, 1966. – 304 с.
2. *Научные общества* // Большая Советская Энциклопедия : в 30 т. / гл. ред. А. М. Прохоров. – 3-е изд. — М. : Сов. энцикл., 1974. – Т. 17 : Моршин–Никиш. – С. 1022–1024.
3. *Архів* Національної академії наук України, ф. р-251, оп. 1, спр. 881, арк. 84.
4. *Товариство* мікробіологів України : іст. довідка [Електронний ресурс] / Ін-т мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України. – Режим доступу : <http://www.imv.kiev.ua/index.php/uk/history>. – Заголовок з екрана.
5. *Архів* Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного. Товариство мікробіологів України ім. С. М. Виноградського : Свідोцтво про реєстрацію об'єднання громадян від 27 грудня 2002 р. за № 1867.
6. *Х з'їзд* Товариства мікробіологів України : тези доповідей, Одеса, 15–17 верес. 2004 р. – Одеса : Астропринт, 2004. – 408 с.

ЕВОЛЮЦІЯ МАТЕМАТИКИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПРИКЛАДНИХ НАУК

Клецька Т. С.

Державний економіко-технологічний університет транспорту (м. Київ)

Сучасна наука – це складна і багатовимірна система різних наукових дисциплін. Дослідники науки налічують їх декілька тисяч, які прийнято ділити на дві частини: фундаментальні та прикладні.

Мета фундаментальних наук – дослідження об'єктивних законів всесвіту, безвідносно до бажань і потреб людини. До фундаментальних наук відносяться: математичні, природничі (фізика, хімія, біологія та ін.), соціальні (історія, економіка та ін.), гуманітарні науки (психологія, філологія та ін.). Фундаментальні науки створюють наукову картину світу.

Прикладні науки орієнтовані на застосування отриманих фундаментальною наукою знань для задоволення потреб і інтересів людей. До прикладних наук відносяться, наприклад, кібернетика, металургія, агрономія, педагогіка і т. д. У такому випадку знання набуває практичного значення, використовується для розвитку продуктивних сил суспільства, вдосконалення соціальної сфери людського буття, матеріальної культури.

Зрозуміло, що найбільше змін, як еволюційних, так і революційних, зазнають прикладні науки. Але першоджерелом таких зрушень завжди є нові досягнення в науках фундаментальних. Хоча там вони викликають менше уваги.

Математика – не тільки найдавніша з наук, вона ще й є фундаментом і мовою більшості інших дисциплін. І не тільки природничих. Без знання математики важко уявити, наприклад, сучасну економіку і навіть філологію.

Історія розвитку математики докладно описана в багатьох джерелах.

Еволюційної моделі розвитку математичного знання дотримувались А. Александров, Н. Бурбакі, А. Юшкевич, а революційної моделі – А. Колмогоров, С. Демідов, Г. Рузавін та ін. Дослідженням математичного

знання в контексті наукової революції займалися Т. Бондаренко, В. Карпович. Однак вивчення наукових революцій як механізму розвитку науки загалом і математики зокрема, не охоплює основні сфери математичного знання, концентруючи увагу головним чином на математичних методах та окремих застосуваннях математики в розвитку природничо-наукового знання.

Математика, яка взяла на себе роль робочої мови теоретиків природознавства – мови, чутливої до потреб наукової практики, а, отже, завжди відкритої відновленням, збагаченням, привела природознавців до усвідомлення фундаментальної залежності їхньої діяльності від тієї мови, що визначає їхню обрій теоретичної думки.

Якщо у давні часи математика частіше розглядалася як сукупність постулатів, незмінних та вічних, то з плином часу погляди на неї суттєво змінювались. Такий підхід відбивався навіть на математичній освіті. Так до середини ХІХ ст. вивчення математики в університетах полягало в прослуховуванні лекцій та їх повторенні студентами, то пізніше вводяться семінарські або практичні заняття. У ХХ ст. з'являється термін «математична творчість», що належить видатному математику А. Пуанкаре, який вперше звів разом в одному понятті такі на доті несумісні терміни як «математика» і «творчість». У наші дні така термінологія вже не нова, проте питання про взаємозв'язок математики і творчості, і взагалі про природу математики все так само цікаве з багатьох причин, однією з яких є прямиий зв'язок його з актуальною сьогодні проблемою штучного інтелекту та багатьма іншими.

У другій половині ХХ ст., у зв'язку з розповсюдженням комп'ютерів, відбулася суттєва переорієнтація математичних зусиль. Значно зросла роль таких розділів, як чисельні методи, теорія оптимізації, спілкування з дуже великими базами даних, кодування звукових і відеоданих і т.і. Виникли нові прикладні науки – кібернетика, інформатика, розпізнавання образів, теоретичне програмування, теорія автоматичного перекладу, комп'ютерне моделювання, компактне кодування аудіо- і відеоінформації та ін.

Найцікавішим тут є те, що розвиток не зупиняється. І кожен новий крок дає поштовх для подальшої роботи та нових обріїв.

КУЛЬТУРНО-ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО ВІДДІЛУ РОСІЙСЬКОГО ГЕОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА

Ковальська К.В.

*ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав-Хмельницький Київської області)*

В історії української етнографії діяльність Південно-Західного Відділу Російського Географічного Товариства мала велике значення. Він згуртував навколо себе багато діячів народознавства, сприяв широкому розгортанню досліджень у царині культури та побуту народу, публікації наукових матеріалів. Найважливішим є те, що Відділ звернувся до проблем, котрі